№ 15 Ausgabe A.

# HOMAN

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

no 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak:

na 4-aj staranie za radok drobnymi literami —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

**№ 15 (107) Hod II. Wilnia, 20 lutaho 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)**

## Cisz pierad buraj.

### 15 lutaho.

**Zachodni teatr:**

Na bolszaj czaści frontu byŭ husty tuman, katory ahraniczyŭ rabotu latunoŭ i artyleryi i dapuskaŭ tolki patrulnyje operacii.

Dziakujuczy aścierožnaści naszych wojsk u akopach, czyślenyje operacii worahoŭ nie udalisia. Naszym razwiedczykam udałosia prywieści niekolki pałonnych.

**Uschodni teatr:**

Niczcha wydatnaho.

*Makiedonski front:* Sustreczy piarednich wart i, miejscami, artyleryjskije bitwy.

Dwa samaloty worahoŭ zbity.

### Tureckaje apawieszczeńnie.

KONSTANTYNOPOL. Na poŭdni ad Tigra worahi 17 lutaho, paśla padhatoŭki ahniom, szturmawali naszy pazycii pry Felaji. Worahu ŭdałosia na moment uwarwacca na naszu pazyciju, ale paśla jon byŭ adtul wykinut, i jaho brygada zniszczana zusim. My ŭziali 1 aficera, 60 sałdatoŭ, kulemiot i niekolki aŭtomatycznych strelb.

Pry Dardanellach my zbili anhlicki samalot, katory papaŭ u naszy ruki blizka zusim cely. Jaho možna budzie paprawić.

### Zajawa tureckaho wezyra.

KONSTANTYNOPOL. Nowy wialiki wezyr, Tałaat-pasza, hetak skazaŭ u parlamenci: »Naszy worahi zajawili ab swaim žadańni wykinuć nas s Konstantynopola i susiedztwa z marskimi praliwami u Anatoliju. Na hetyje śmiesznyje hroźby naszych worahoŭ atkazywajem: my nie ustupim Konstantynopola, pakul budzie žyŭ choć adzin My pradoŭžym hetu wializnuju wajnu porucz z naszymi adważnymi sajuźnikami datul, pakul naszy worahi nie pryznajuć naszaho prawa na žyćcio«.

Parlament wyskazaŭ nowamu wialikamu wezyru swajo dawierje ŭsiemi hałasami.

### Karmlenie Anhlii kosztam Rasiei.

BERN. „Bund“ dawiedaŭsia s Pieciarburha ab predłažeńni anhlickaho prawicielstwa wywiaźci z Rasiei 80 milionoŭ pudoŭ pszanicy. »Russk. Wied.« kažuć, szto hetki wywaz pastawić samuju Rasieju uciažkaje pałažeńnie. Ale praŭda, szto dziela pawyszeńnia walut rasiejskaho rubla zahranicaj wywazu pszanicy možna žadać.

### Francuskije napaści na rasiejski urad.

SZTOKHOLM. Francuski minister Dumerh u hutarcy z adnym žurnalistam kinuŭ wielmi ciažkije abwinieńnia rasiejskamu prawicielstwu, katoraje praciwicca kliczu: „ŭsio dziela wajny!“ Zatoje jon chwalić zhodliwaść i sajuźnickuju wiernaść rasiejskaho hramadzianstwa.

U rasiejskich prawicielstwienych kruhach hetyje napaści zrabili wialikuju prykraść.

### Niespakojstwo Rasiei.

SZTOKHOLM. »Russk. Sł.« każe, szto ŭ tarhowych i bankoŭskich kruhach Rasiei wielmi niepakojacca s pryczyny niamieckaj padwodnaj wajny. Fakt, szto praz jaje prywoz i wywaz wielmi ahraniczylisia, maje dla Rasiei duža sumnyje paśledztwy, bo jana prywazila sabie mnoha nadta mnoha tawaroŭ. Z hetaj pryczyny hazeta predłahaje, kab Anhlija i Francija užyliby proci padwodnych łodak usich sposaboŭ, jakije tolki mohuć sulić udaczu.

### Pierad źmienaj „kursu“.

MASKWA. »Russk. Sł.« danosić, szto imperatar pryniaŭ Sztyrmera i Protopopowa na ahulnaj aŭdyencii. Heta wyzywaje tym wialikszaje ŭražeńnie, szto pierad tym car pryniaŭ byŭ Trepowa.

Jak danosiać, car pryniaŭ Sztyrmera i Trepowa nadta miłaściwa.

Protopopow radzić, kab Sztyrmeru i Trepowu dali-by kiraŭniczyje miejscy, dy kab jany hetak uzmacawali siłu prawych partij dziela zmahańnia proci Dumy i kab razbić pastupowy błok.

Jak piszuć »Birž. Wied.«, Protopopow spadziajecca, szto pry nowych wybarach pastupowy błok utracić prynamsi 30% deputackich miejsc. Aprycztaho jon spadziajecca paddzierżki rabotnikoŭ, niezdawolenych rabotaj dzieržaŭnaj Dumy.

### Pasyunaja tarhoŭla Anhlii:

LONDON. „Times“ pisze, szto u studniu u Anhliju prywieźli tawaroŭ na 90.565.311 funtoŭ sterl., a wywiaźli tolki na 46,860,542 f. st.

## Cisz pierad buraj.

Niamieckije apawieszczeńnia za aposznije tydni danosiać adno tolki ab patrulnych operacijach i nastupleńniach razwiedczykoŭ. Apawieszczeńnia piszuć: tam uziato 17 pałonnych, tam — 6, u inszym miejscy — 32. Bolszaja czaść czytaczoŭ, praczytaŭszy heta, pełnie niezdawolenyje atkidajuć hazetu, kažuczy: „woś, znajszli ab czym pisać: 17 pałonnych!“ Ale niezdawolstwo ich tłumaczycca poŭnaj nieznajomaściu ich sa znaczeńniem hetych patrulnych operacij. Papraŭdzi, jany majuć nadta wialikaje znaczeńnie, i ad umiełaści prawadzić ich i pawodłuh ich rezultatoŭ zrabić prawilny wywad zaležyć chod nia tolki najbliżejszych operacij, ale mo' i ŭsiaje suświetnaj wajny. Bo wiadoma ŭsim, dyj tym bolej nie stanowić heta sekretu dla hieneralnych sztaboŭ wajujuczych staron, szto my staimo pierad paczatkam niezwyczajna ważnych wajennych prypadkoŭ, mo najważniejszych za ŭwieś czas wajny. Abiedźwie wajujuczyje starony pryhataŭlajucca da taho, kab zrabić swaim woraham niszczuczyj udar. Pry ciapierasznich ahramadnych frontach ad Bałtyckaho da Czornaho mora i ad kanału Lamansz da Alp hetyje fronty, samo saboj, nia mohuć być usiudy roŭna silnyje. Kožnaja starana, maniuczysia paczać nastupleńnie na jakim-koleczy punkcie frontu, sciahiwaje na hety punkt pamału i nieŭznak wialikszyje siły—jak sałdatoŭ, tak i snarady, kab mieć pierewahu nad worahami. I woś ciapier, kali treba spadziewacca hetych nastupleńnioŭ kožyn moment, wielmi ważna pierekanacca, na jakich adrezkach worahi uzmacawali swaje siły. Dziela hetaho kožnaja starana ŭsioh swaich frontach robić razwiedki, ab jakich nam danosiać wajennyje apawieszczeńnia, pawiedamlajuczy ab uziaćci ŭ pałon hetulki-to pałonnych. Z numeroŭ pałkoŭ, da jakich należać uziatyje pałonnyje, hieneralny sztab dawiedywajecca, jakije pałki pryjszli na toj adrezak, ci adyjszlisia adtul na inszy punkt. Kali-b adnej staranie ŭdałosia sabrać dzie-koleczy znacznyje siły, a worahi ab hetym nia wiedali-by i nie zdaleli by pryhatawacca da adporu, dyk ich žde nieminuczy razhrom. Het kaja katastrofa spatkała dwa hady tamu nazad rasiejskuju 10 armiju pad kamandaj S wersa, proci kataraj Hindenburgu ŭdałosia ciszkom sabrać pierawažywajuczyje siły. Pahibiel 10 arm była rezultatam nie zdrady žandarskaho pałkoŭnika Miasajedowa, a umieńnia niamieckaho hłaŭnakamandujuczaho tak padwiaźci patrebnyje siły, szto ab he tym rasiejskaja kamanda zusim nia wiedała.

Možna napeŭna skazać, szto sajuźniki pryhataŭlajuć wializarnaje nastupleńnie z niezwyczajna czyślenymi siłami. Niewiadoma tolki adno: na jakim adrezku? Atkaz na hetaje pytańnie i mohuć dać tolki rezultaty sztodziennych patrulnych razwiedak, ab jakich my czytajem u wajennych daniaseńniach i jakije nieświedomyje ludzi liczać zusim niaważnymi.

Czytajuczy rasiejskije apawieszczeńnia, my tam hetkich wiestak nie baczym, abo spatykajemsia z imi wielmi redka. Z hetaho možna zrabić badaj zusim peŭny wywad, szto pastanoŭka razwiedki u rasiejcoŭ, byŭszaja zaŭsiody słaboj, astajecca hetkaj-že sama i ciapier, dy szto rasiejski hieneralny sztab za 31 miesiac krywawaho zmahańnia niczoha nie nawuczyŭsia i zabyŭsia ab usich horkich nawukach suświetnaj wajny.

## Trajny pratest.

Sprawa dalejszaj buduczyny Haliczyny, katoraj — śledam za apawieszczeńniem niezaležnaści Polszczy—była dadziena abiecanka paszyryć jaje aŭtonomnyje prawy, paj szła dziŭnaj na pierszy pahlad darohaj: proci hetaho ŭsiemi siłami wystupaje dobraja pałowina Haliczyny — ŭwieś tamtejszy ukrainski narod. U „Homanie“ užo wyjaśniałasia pryczyna hetaho: pry paszyreńni prawoŭ Haliczyny i pry niezaležnaści jaje ad ahulna-aŭstryjackaho parlamentu ŭ hetaj staroncy ŭłaść papadzie ŭ ruki pałakoŭ, a ukraincy baczuć u polskim panawańni najwialikszuju hroźbu dla siabie. I zatym-to ukrainskaje hramadzianstwo i ŭsie ukrainskije palityki pracujuć ciapier, nie pakładajuczy ruk, dziela taho, kab dadzienaja pałakam abiecanka nie mahła być spoŭniena ŭ takoj formi, jak chocuć pałaki.

Zapraŭdy, niebaspiecznaść ukraincam hrozić wialikaja. My na sabie spaznali, szto polskaja palityka robić z narodami, nad jakimi pałakam tak ci inaczej udałosia zapanawać: ich intelihiencija i wyszejszyje stany apałaczywajucca, a »prosty« narod abiertajecca ŭ niawolnikoŭ — pryhaniatych, u duszy katorych zabiwajecca świedomaść czeławieczych prawoŭ, świedomaść ich nacyonalnaści i prawa na sama-

bytnaje žyćcio. I ukraincy, razumiejuczy heta, zhurtawali ciapier usie swaje czynnyje hramadzkije siły kala adnej idei: nie dać paniawolić siabie palakam!

U paczatku lutaho miesu Lwowi adbyŭsia zjezd czlenoŭ paszyrenaho ukrainskaho narodnaho kamitetu i dawierenych ludziej ukrainskaj narodnaj partii. Zjezd hety, absudziŭszy ŭsiestaronna palityczaje pałažeńnie ukrainskaho narodu i wyszejpamienionuju hroźbu s pryczyny prajektu ab Haliczynie, pryniaŭ hetkije rezolucii:

„1. Zjezd najmacniej pratestuje proci wydzialeńnia ci paszyreńnia aŭtonomii Haliczyny i damahajecca utwareńnia z ukrainskich ziamiel Aŭstryi asobnaj prawincii, biezpasredna złuczenaj z resztaj aŭstryjackich krajoŭ.

„2. Uważajuczy, szto dumka centralnych dzieržaŭ stwaryć z wyzwolenych ciapier ad Rasiejskaho panawańnia etnograficzna polskich ziamiel niezależnuju Polskuju dzieržawu stanowić zapawiedź, szto tyje-ž dzieržawy wyzwolać i inszyje paniawolenyje Rasiejej narody, u tym liku narod ukrainski, i stworać z ich samabytnyje praŭnadzieržaŭnyje orhanizmy, — my wystupajem z usiej ćwiordaściu proci pryłuczeńnia ŭ jakoj budź formie ukrainskaj czaści Chołmszczyny i inszych ukrainskich ziamiel da buduczaho Polskaho hasudarstwa. Naadwarot, my žadajem: a) utwareńnia z zaniatych ukrainskich ziamiel razam s Chołmszczynaj asobnaj administracyjnaj adzinki; b) dapuszczeńnia ukrainskaj mowy i ukrainskaho piśma da publicznaho užytku na zaniatych ukrainskich ziemlach; c) zdawoleńnia relihijnych i kulturnych patreb ukrainskaho narodu, orhanizacii na ukrainskich ziemlach ukrainskich szkoł i pryniaćcia ich na koszt Aŭstryjacka-wenhierskaj monarchii; d) akazańnia nie atkładajuczy surjoznaj ekonomicznaj pomaczy ukrainskamu nasialeńniu na zaniatych ukrainskich ziemlach“.

Hołas ukraincoŭ — heta ŭžo trejci hołas pratestu proci pryłuczeńnia da nowaładženaj Polskaj dzieržawy: z adzinakawaj ćwiordaściu wystupajuć proci padobnaj dumki jak biełarusy, tak i litwiny. I my wierym, szto ciapier — u czasi »wiasny małych narodoŭ« — u-wa ŭsim świeci nia znoj dziecca takoj dzieržawy, katoraja wydała-by biełarusoŭ i litwinoŭ na zahubu ŭ polskije ruki, — wierym, szto i niebaspiecznaść, jakaja hrozić ukraincam, razwiejecca biaz śledu.

*I. Mieleszka.*

## „U ich niczoha nima“.

Na ludziej, jakije prychodziać u nasz Kraj s czužych staron, robić wielmi dziŭnaje ŭraženńnie pałažeńnie biełarusoŭ u katalickim kaścieli. Ich dziwić, szto na Biełaruska-Litoŭskaj ziamli ŭ kaścieli czutna mowa litoŭskaja, czutna mowa panajechaŭszych da nas polskich kolonistoŭ, dy nie paczujesz ni słowa pa biełarusku. A tož biełarusoŭ katalikoŭ — niemałaja hramada: nia miensz za dwa z liszkam miljony dusz!

Dziwujucca z hetaj pryczyny i niemcy dy starajucca daznacca, jak heta može być? I woś, kali niechta z ich spytaŭsia ŭ haławy katalickaho duchawienstwa ŭ biełaruskaj czaści Kraju, czamu katalicki kaścioł nie dapuskaje ŭ siabie da užytku biełaruskaj mowy, jon paczuŭ atkaz: »Bo ŭ biełarusoŭ niczoha nima!«

Heta zajawa, kali-b nawat była zusim praŭdziwaja, ŭsio-ž taki duža nieaścierožna ŭ wustach predstaŭnika duchawienstwa: jana nie apraŭdywaje, a, naadwarot, winawacić tych, praz kaho ŭ nas »niczoha nima!«

Bo byŭ czas, kali ŭ nas było ŭsio: była swaja niezaležnaja dzieržawa, ŭ jakoj hasudarstwienaj mowaj była mowa biełaruskaja, byli swaje sejmy, swaje urady, byli biełaruskije hasudarstwienyje mužy, katoryje kirawali biez nijakich czužyncoŭ žyćciom swajej staronki i narodu; była swaja nacyonalnaja kultura, piśmienstwo, nawuka; byŭ biełaruski kaścioł i cerkwa, dzie ludzi malilisia i Boha sławili ŭ rodnaj biełaruskaj mowie, i byli swaje knihi duchoŭnyje, a ŭ tym liku biełaruskaja biblija, nadrukawanaja roŭna 400 hadoŭ tamu nazad — szmat raniej, czym prydbali sabie Piśmo Światoje ŭ rodnaj mowie palaki dy maskoŭcy! I žyŭ narod nasz wolnym, samabytnym žyćciom, i nie było tady czeławieka, katory-by moh padumać, szto niekali biełaruskaja mowa budzie liczycca nawat samimi biełarusami »prostaj«, »mužyckaj...«

Chto winawajca hetkaho straszennaho upadku biełaruskaho narodu?

Upadak hety paczaŭsia s taho czasu, jak, paśla Lublinskaj unii, nasz Kraj paczaŭ žyć supolnym s Polszczaj žyćciom, jak da nas paczali napływać kołonisty s Polszczy. Nie biez winy i naszy prasczury — nasza szlachta i panstwo wialmožnaje, katoryje dziela roznych prywilejoŭ ad polskich karaloŭ, dziela swajej karyści jednalisia s czužyncami i prynimali ich mowu, ich zwyczai, ich nacyonalnaść. Ale jad zdrady swajej nacii i swajho narodu ŭlili ŭ ich duszy hetyje pryszłyje da nas ludzi. I ažno da naszych dzion hetyje ludzi s padmohaj naszych biełaruskich adszczapiencoŭ i renehatoŭ wiaduć dalej swaju niszczuczuju rabotu miž biełarusami, wysysajuczy z narodu naszaho ŭsie jaho soki, zabirajuczy na službu da siabie ŭsie intelihientnyje siły, jakich nie zdaleli uławić maskali...

Nia dziwa, szto ŭ nas «niczoha nima»; bo, kali zbudzilisia ŭreszci da nacyonalnaho žyćcia naszy biełarusy, kali paczali tworczuju kulturnuju rabotu, kab stwaryć sabie toje, czaho nima,—dyk hetyje kołonisty s czužoj nam Polszczy i papaŭszyje ŭ ich sieci syny naszaho narodu wystupili proci biełarusoŭ, zmahalisia z biełaruskim rucham da nacyonalnaho adradžeńnia pad rasiejskim panawańniem i abjawili jamu śmiarotnuju wajnu s taho momentu, jak ułaść Rasiei ŭ nas szczezła. Jany panujuć u katalickim kaścioli i praz kaścioł, zamianiŭszy Kryž na Biełaho Arła, služać adno polskaj sprawie, pramaŭlajuczy da biełarusoŭ u czužoj dla ich polskaj mowie, zakładajuczy dla ich polskije szkoły...

Tak, u nas »niczoha nima», bo naszaje duchawienstwo, katoraje, jeduczy da dzikich plamion, wuczycca mowy tych dzikaroŭ i ŭ jej z imi haworyć,— tut, na naszaj ziamli, naszaj mowy biełaruskaj znać nia chocze. Duchawienstwo pawinno nam dać knižku da nawuki relihii pa biełarusku, pawinno wuczyć nas relihii ŭ rodnaj mowie. Ale jano hetaho nia robić, jano swajej pawinnaści pierad biełarusami nie spaŭniaje, dy jano-ž apraŭdywajecca tym, szto ŭ nas „niczoha nima!“...

Dawoli pierehladzieć spisy naszych ksiandzoŭ, — i my ŭbaczym, szto miž imi ahramadny pracent biełarusoŭ. Jany biełaruskuju mowu znajuć: u jej že pierszyje słowy kazać wuczylisia, jaje czuli ad małych dzion, czujuć u swaich parachwijach nawakoł siabie i ciapier. Ale, kali ŭ inszych z ich zbudziłosia biełaruskaje sumieńnie, kali jany wyjaŭlajuć achwotu da pracy dla swajho narodu,—im heta zabaraniaje ich duchoŭnaja ŭłaść. I taja-ž ułaść paśla kaže, szto ŭ biełarusoŭ «niczoha nima», szto s tej tolki pryczyny duchawienstwo nia može niczoha dla biełarusoŭ zrabić...

Nichaj tak: nichaj «nima niczoha» ŭ naszaho narodu,—ale zatoje narod nasz, pieretrywaŭszy sotni hadoŭ niawoli, žywie i astajecca biełaruskim. A pakul jość u im iskra žyćcia, dahetul možem wieryć, szto jon zdabudzie iznoŭ dla siabie ŭsio toje, szto lichaja dola rukami czužyncoŭ ad jaho zabrała.

*A. N.*

# U Wilni i wakolicach.

—•—

× **Biełaruski teatr.** Sprawozdaczu ab pastanoŭcy «Paŭlinki» Janki Kupały damo ŭ czarodnym numery. Hetak sama i ab kabaretowym wieczary, jaki adbyŭsia ŭ Biełaruskim Klubie ŭ hetu niadzielu, ŭładženy siłami biełaruskaj dramatycznaj družyny.

× **Žydoŭskije narodnyje straŭni** ad 1 lipnia da 31 śnieżnia taho hodu mieli dachodu 122.672 m., a wydatkoŭ — 127.130 m. Niedastacza — kala 5.000 m.

U 10 straŭniach razam wydano 959.087 abiedoŭ.

× **„Utraczenyje“ karty na chleb.** Za aposzni czas uzrasło czysło prypadkoŭ, kali paadzinokije asoby zwiertajucca da paliccii z zajawaj ab utraci kart na chleb i prosiać wydać im zawiereńnie ab wydaczy nowych kart. Z hetaj pryczyny uzniałosia padazreńnie, szto jany prosta pradawali inszym asobam swaje karty i paszparty. Kab hetaho dalej nie mahło być, takije zawiereńnia buduć wydawać tolki zapłaciŭszy 2 m. i buduć dawać tolki pałowu tej porcii, jakaja prypadała na utraczenuju kartu.

× **Cukiernianyje wyraby.** Prawo wyrabiać cukiernianyje wyraby dadzieno ŭ Wilni tolki 17 cukiernikam.

Ahraniczeńnie zaniaćcia hetym promysłom — heta surowy krok proci tutejszych cukiernikoŭ, ale jon moža dać tuju karyść, szto s pryczyny ahraniczeńnia cukiernianych wyraboŭ palepszycca karmieńnie narodu. Za wypiekańnie cukiernianych wyraboŭ biez pazwaleńnia buduć surowa karać, a pieczywo konfiskawać.

× **Ab aczystcy strech.** S pryczyny taho, szto za aposznije dni wypało mnoha śniehu, Stadhaŭptmann pryzywaje haspadaroŭ damoŭ parupicca ab aczystcy śniehu sa strech damoŭ. U miežach miesta možna zwazić śnieh tolki na bierah Wilji pry Nabiereżnaj i Dolnaj wulicy.

× **Letni czas** (pierestanoŭka hadzinnikoŭ na hadzinu ŭpiarod) paczniecca 15 krasawika i budzie trywać da 15 wieraśnia.

× **Sud nad duszehubam.** Sud nad Jurjem Janiszeŭskim, zabiŭszym u Dabrawoli 6 asob, adbudziecca 28 lutaho.

× **Niamieckaja artystycznaja wystaŭka ŭ Wilni.** Za aposzni czas na wystaŭcy byli 150 wucznioŭ i wuczenic sa swaimi wuczycielami.

× **Nowyje drobnyje hroszy.** Na mocy pryniaćcia niamieckim parlamentam adpawiednaho zakona, skora majuć być wypuszczeny nowyje 5-fenigowyje hroszy z alluminija.

× **Kurs rubla:** Oficyalny — 2 m. 00 fen. za rubiel; u bankach pry pradažy — 2 m. 26 fen., pry kupli — 2 m. 30 f.

Pazyczkowaja kasa biare 6%.

× **Areszt złodziejskaj chaury.** Za aposzni czas było mnoha kradziežoŭ z uzłomam

# Karty.

Kaliś, nudziaczysia, ŭ plebani
Žyŭ stary, siwy ksiandzok;
Ni dušy u chaci bolej,
Jon, dy słužka—to-ž dziadok.
Zamarkociŭšyś časami,
Pačnuć časta miž saboj
Kazać kazki i zdareńnia,
Čutki razbirać z wajnoj.
Tak woś nudna i samotna
Čas zhaniali krok-za-krok.
Raz tak zdaryłaś—dzied zmior byŭ,
I astaŭsia sam ksiandzok.
Woś z prytuhi i samoćcia
Boha molicca ŭwieś čas,
Pa malitwie i hazetku
Razhledaje kožny raz.
A paśla... Nuda zbalszeła:
Ni pačuć što, ni skazać,
Ni paraicca s kim-koleč,
Ani s kim pabiedawać.
Ciažka biednamu na sercy:
Dzień-pry-dni adzin, jak pień,
Moŭčki soŭhajecca ŭ chaci,
Sam niadužy, jak toj cień.
Nudna ŭ chaci... Kab czas scierci
Stanie karty raskładać
U dźwie kučy, bytcym heta
S słužkaj-dziedam mieŭ hulać:
Sam zdaje i sam prymaje,
Sam tasuje karty ŭsie,
Sam zachodzić, bje, až poki
Tak achwoty nie zniasie.
Woś tak raskładaŭšy karty
Ksiondz nia zhledzić, jak toj čas
Praminaŭ u mhnieńni woka,—
Dyj zdareńnie-ž było raz.
Hety ksiondz s prytuhi niejak
Kalibrak*) byŭ razłažyŭ—
Swoj i dzieda chod spaŭniaje,
Bytcym toj by tak chadziŭ.
Woś, zaniaŭszyś, čuje: z wiežaŭ
Zwoniać mszu ŭžo adpraŭlać,
A prad tym dziaciej jon musiŭ
Katachizmu nawučać.
Dyk z paśpiechu łaśnie karty
Ksiondz zhrob skora dy ŭ kišeń.

*) Hulnia staraświeckaja (paśjans).

Až paśla... dy dzie: ŭ kaścieli
Wyšła sprawa—čuć nia dreń!
Ksiondz, hamonučy z małymi,
Byŭ tki dobra upacieŭ,
Dyk palez za chustkaj: peŭnie
Trochi twar abcierci mieŭ.
Ažno wo! dastaŭšy chustu,
Jon dastaŭ i karty ŭsie
I rassypaŭ pry aŭtary
Dzie adna, dzie try, dzie dźwie.
Bače ksiondz... prychmuryŭ čoła,
Być na staraść byŭ siardzit,—
Nie zhubiŭsia—dzieciam kaže:
(Wierabiej stary mieŭ spryt!)
— Nu, chto z was wo heta znaje?
I pad to tknuŭ palcam ŭ niz;
— Ty skažy, što wo za karta?
— „Heta tuz!“ skazaŭ Dzianis.
— Nu, a heta? da druhoha
Ksiondz zwiarnuŭsia, kab spytać.
— Heta damka pik! toj smale;
A staryje tu ž stajać,
Bo nie znajuć dobra, błaha,
Na szto heta dy k čamu.
Ksiondz čarodam i tak chłopcaŭ
Pierebraŭ pa adnamu.
Nie zmyliŭsia nichto ŭ karcie.
Wo tahdy, udaŭšy wid,
Što ŭsio stała naumysna,
Da baćkoŭ prystaŭ: „i žyd
Pomnić, kaže, jon na Boha,
Časta molicca Jamu.
A wy što? Hladzicie: dzieci
Usie zharšeli ni k čamu!
Jašče pacier drenna znajuć,
Jak papała, kryž kładuć,
Katechizmu ani słowa,
Što nia stupiać, to ilhuć.
A čamu-ž wo karty znajuć?
Kara Božža idže ŭsich was!
Piekła budzie!...“ i tak čyściŭ
Baćkoŭ henych cely čas...
. . . . . . . . . . . . . . . . .

Dyk wo pry zdareńni hetkim
I karyść była ludziam,
A tym časam ksiondz s pryhody
Łoŭka wykruciŭsia sam.

*Albert Paułowicz.*

Ciapier udałosia spajmać piać uzłomszczykou i czaćwiora pamoesnikou ich, chawauszych kradzienyje reczy. Usie jany pryznalisia nia tolki da wiadomych, ale i da niewiadomych dahetul palicii kraž. Adnak nima nadziei, kab nkradzienyje reczy udałosia wiarnuć ich waładzielcam.

✕ **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za aposznije dni była pawodłuh Celsija):

| | najwysz. | najniž. |
|---|---|---|
| za dzień z 14 na 15 | — 2° | — 11° |
| „ „ z 15 na 16 | + 1° | — 4° |
| „ „ z 16 na 17 | — 2,5° | — 13° |
| „ „ z 17 na 18 | — 5,5° | — 12° |

# Z USIAHO KRAJU.

### Samazwanny „rewizor".

SKORBUCIANY, Wilensk. paw. Sieḿanin Adolf Fronckiewicz zadzieržaŭ na darozi dźwie kabiety i, wydawajuczy siabie za uradnika, adabraŭ ad ich bulbu. Falszywaho »rewizora« wilenski akružny sud zasudziŭ na hod u wastroh.

### Wysoki hość.

LIDA. Hłaŭnakamandujuczy na Uschodzi adwiedaŭ lidzkije szkoły.

### Sniežnyje miacielicy.

LIDA. Danosiać ab śnieżnych miacielicach u Lidzkim pawieci. Darohi hetak zaniesieny śnieham, szto pa ich nielha pajechać. Ich ciapier rasczyszczajuć.

### Wyłaŭliwańnie spirtu.

BAJARY. Na placu byŭszaho brawara robiać probu dastać z ziamli wyllity spirt asobnymi pryładami. Hetkaja sproba ŭdałasia dobra u Plantach.

### Abarot kooperatywy.

BIEŁASTOK. Hadawy abarot centralnaj kooperatywy pry Mikałajeŭskaj wul. 28 byŭ u tym hadu 213.839 m. 46 fen.

### Atkryćcie lombardu.

HRODNIA. U paniadziełak, 19 lutaho, ŭ małym domi na panadworku ratusza atkryŭsia miestowy lombard. Lombard pad załoh reczej daje hroszy abo — na žadańnie — pradaje ich za mahczyma wyszejszuju cenu. Miesto Hrodnia atkazywaje za založenyje reczy ŭsim mieńniem swaim u pakazanaj na kwitoch sumie.

### Bićcio skaciny.

HRODNIA. Pa zahadu hrodzienskaho hradanaczalnika z 11 lutaho, zabiwać skacinu nie ŭ miestowaj bojni zabaronieno. Hetak sama zabaronieno ŭwazić świeža pasolenaje miaso. Za naruszeńnie hetaho karacimuć sztrafam hraszmi da 6.000 m. abo wastroham da 6 mies.

### Hadoŭla awiec.

SUWAŁKI. Wakolicy Suwałak asabliwa pryhodny dziela hadoŭli awiec. Niemcy nia mohuć zrazumieć, czamu pry tamtejszych idealnych warunkach dziela hetaho kožyn sielanin nie zanimajecca hadoŭlaj awiec. Praŭda, tutejszuju parodu awiec treba palepszyć, mieszajuczy z inszymi, kab jana dawała bolsz woŭny.

### Sprawy ab duszehubstwo.

PASIEŽY. U listapadzi 1916 h. tut zabili starastu Rejnhardta, 61 hadoŭ, za toje, szto jon, spaŭniajuczy zahady niamieckaj ŭłaści, zajaŭlaŭ ab rabotniku Palukajtisu, katory zanimaŭsia kanakradztwam. Palukajtis padpilnawaŭ Rejnhardta i zastreliŭ jaho z rewolwera.

Suwalski akružny sud 10 lutaho zasudziŭ ubiŭcu na śmierć.

JURGIELEUSZCZYNA. 9 lipnia taho hodu młynara Płaszczkoŭskaho, jaho žonku i cieszczu znajszli zabitymi u młynie. Ich trupy byli pakryty ranami, zroblenymi nažom. Padazreńnie pało na sielanina Florjana Czerknisa, czeławieka hrubaho i skłonnaho da ŭsiakich gwałtoŭ, katoraho nie raz sudzili za kanakradztwo. Suwalski akružny sud, prynimajuczy pad uwahu, szto zusim ćwiordych dokazoŭ winy jaho nie było, a byli nadta silnyje uliki, zasudziŭ jaho nie na śmierć, a ŭ papraŭczy wastroh.

### Paszyreńnie kowienskaho pawietu.

KOŬNA. Janoŭski pawiet, katory, jak wiadoma, kasujuć, budzie nazywacca sielskim pawietam i budzie prysłuchać kowienskamu hradanaczalniku.

### Najwyszejszyje ceny.

PINSK. Kamendant Pinska naznaczyŭ najwyszejszyje ceny: na wialikije apelcyny — 26 fen., na małyje — 17 fen., na cytryny — 13 fen. S pryczyny taho, szto ukrywać skora psujuczyjesia tawary trudna, tarhoŭcy choczmia-chocz prymuszeny dzieržacca naznaczenych cen, i hramadzianie inszych miest mohuć pazajzdrościć pinczukam tannych apelcyn.

# WIESTKI Z RASIEI.

### Pieciarburskaja konferencija.

SZTOKHOLM. Szwedzkije hazety piszuć ab pieciarburskaj konferencii sajužnikoŭ:

Razwiazka finansowych pytańnioŭ staić dla Rasiei na pierszym miejscy. Z hetaj pryczyny jasna, szto rasiejski minister finansoŭ i dabiwajecca akanczacielnaj razwiazki ich.

Anhlicki urad zahadaŭ swaim delehatam, kab jany, buduczy ŭ Pieciarburzi, zrabili na cara nacisk dziela pieramieny rasiejskaj unutrenaj palityki. Aprycz taho, im zahadano wyjaśnić usie pytańnia ab snaradach i artyleryi, dy razwiazać pytańnie, na jakich frontach budzie najbolsz karysna ich użyć. Anhlija damahajecca: 1) kantrolu nad hraszyma, jakije Anhlija daje; 1) pieramieny ŭnutrenaj palityki Rasiei zhodnie z anhlickimi žadańniami; 3) kab kiraŭniczyje miejscy ŭ rasiejskim prawicielstwie zaniali-by ludzi, uhodnyje Anhlii.

SZTOKHOLM. Anhlickije delehaty na pieciarburskaj konferencii wostra wystupali proci niepopularnych u Anhlii Golicyna i Protopopowa i zrabili aposzniamu atkryty bojkot, admowiŭszysia być na ustrojenym im bankieci. Zatoje jany staralisia zdabyć prychilnaść u dumskich kruhach, wiaduczy z deputatami hutarki ab najtajniejszych sprawach. Raboci hetych delehatoŭ treba prypisać hazetnyje czutki ab naznaczeńni Trepowa, da katoraho u Anhlii adnosiacca prychilna.

### Rewolucyjny ruch.

KOPENHAGA. Aresztowany 11 czlenoŭ Dumy — socyal-demokratoŭ, katoryje naležać da uradu wajennaho kamitetu. Ich winawaciać u zmowi proci baspiecznaści hramadzianstwa. Jak kažuć, śledztwo pakazało, szto jany apracawali plan usierasiejskaj rewalucii.

KOPENHAGA. „Berlingske Tidende" danosić s Pieciarburha, szto dwoje niewiadomych ludziej na wulicy napali na marskoha ministra Grygorowicza. Grygorowicz, majuczy arużże, nie spužaŭsia i daŭ adpor napadaŭszym, katoryje ŭciakli.

SZTOKHOLM. Rasiejskije hazety danosiać, szto rasiejskije ŭłaści wykryli padhatoŭku rewolucii ŭ lehalnych rabotnickich sajuzach. Socyalisty, jak kažuć, pastanawili uskoryć rewoluciju ŭ najbližejszych tydniach, nie dažydajuczy kanca wajny. Znakam dziela rewalucii miełasia byc massowaja demonstracija proci wajny.

Jość czutki, szto da hetaj sprawy zamieszany marszałak wajennna-pramysłowaho kamitetu, Guczkow, i rad predstaŭnikoŭ partii kadetoŭ.

APANANDA. U Finlandii wykryli wialikuju palitycznuju zmowu, da jakoj zamieszany bolsz za 100 asob.

### Palitycznaje ażyŭleńnie.

ZIENIEWA. U pieciarburskich dumskich kruhach panuje wialikaje ażyŭleńnie. U aposzni aŭtorak adbyłosia u marszałka Dumy, Rodzianki, zasiedańnie kamitetu abarony hasudarstwa. Na im byli czleny Dzieržaŭnaj Rady i Dumy i marszałki wajenna-pramyszlenych kamitetoŭ, Guczkow i Konowałow. Na zasiedańni adznaczywałosia, szto zahad cara ŭ jaho reskrypcie na imia Golicyna, nia spoŭnien, bo ŭ gabineci nima jednaść. Kamisija ŭpaŭnamoczyła hienerała Bielakowa skazać ab hetym caru.

### Protopopow astajecca.

SZTOKHOLM. „Birž. Wied." piszuć, szto minister unutrenych spraŭ Protopopow astajecca na swaim miejscy, nia hledziaczy na ŭsie hutarki ab jaho adstaŭcy. Usie hetyje hutarki uznialisia s taho, szto Protopopow zajawiŭ swaim palitycznym pryjacielam, szto pry niekatorych warunkach jon kinie swajo miejsco. Hetu dumku jon ciapier, widać, atkinuŭ.

Sa swajho boku „Recz" pisze, szto Protopopow wyjedzie zahranicu.

### Pawarot Sazonowa?

KOPENHAGA. Pawodłuh pieciarburskich wiestak, spadziajucca, szto Sazonow iznoŭ wierniecca na miejsco ministra. Sazonow u takim prypadku zajmieć miejsco ministra finansoŭ zamiest Barka.

### Hroźba hoładu u Finlandii.

APARANDA. U Finlandii adczuwajecca znacznaja niedastacza zbożża i inszych ważniejszych spažyŭnych praduktoŭ. Finlandzki sajuz importeroŭ kaže, szto jamu nie ŭdałosia razdabyć wialikszaho zapasu spažyŭnych praduktoŭ, a tych, jakije jość, chopić tolki na 2 miesiacy.

### Razwićcie ruchu praz Archangielsk.

MALME. Na zasiedańni biudžetnaj kamisii H. Dumy było zajaŭleno, szto cieraz Archangielski port u tym hadu — dziakujuczy zroblenym palepszeńniam —prybyło ŭ 60 razoŭ bolsz tawaroŭ, czym za aposzni hod pierad wajnoj.

### Nowaja parachodnaja linija.

SZTOKHOLM. Akcyjnaje parachodnaje tawarystwo „Sibir" manicca ŭ hetym hadu naładzić biezpasrednyje znosiny cieraz Karskaje more miž uschodnim uzbiarežžem Ameryki i uściem Jenisieja. Pierszyje karabli prybuduć u kancy wierešnia abo ŭ paczatku kastrycznika.

### Rumynija u rukach Rasiei.

SZTOKHOLM. Jak pisze »Riecz«, miž rasiejskim i rumynskim prawicielstwam iduć pierehawory ab naznaczeńni rasiejskaho cywilnaho hubernatara ŭ apynuŭszajsia ŭ rukach Rasiei czaści Rumynii.

### Adhałoski ŭzrywoŭ.

BERGIEN. Padarožny s Pieciarburha apawiedaje, szto jon byŭ u Archangielsku ŭ czasi byŭszych tam uzrywoŭ. Uzryŭ zdaryŭsia ŭ wajennym porci pry razhruzcy adnaho parachodu z amunicijej. Uzryŭ byŭ hetki silny, szto ŭsie žywyje stwareńnia na 1 kilom. nawakoł byli zabity abo ranieny. Straty liczać blizka na 50 miljonoŭ rubloŭ.

# Z usiaho świetu.

### Mižnarodnaja katalickaja unija.

CURYCH. 12 i 13 lutaho tut adbyłasia konferencija predstaŭnikoŭ katalickich partij Aŭstryi i Szwejcaryi. Papiežu pasłali telehramu s prywietam. Na konferencii iszła hutarka ab prajekci utwaryć mižnarodnuju katalickuju uniju.

# TELEHRAMY.

### Niamieckije apawieszczeńnia.

**16.II. Zachodni teatr:**

*Front Ruprechta Bawarskaho:* Na paŭnocznym uschodzi ad Armantjer, na pałudni ad kanału Labasse i ŭ wakolicach Sommy ad noczy byŭ silny ahoń artyleryi. Sabranuju ŭ akopach piachotu worahoŭ zadzieržywaŭ artyleryjski ahoń, i z hetaj pryczyny atak nie było.

*Front niamieckaho Naślednika:* U Szampani, na poŭdni ad Ripon, paśla udacznaj padhatoŭki artyleryjskim i minamiotnym ahniom, nasza piachota zdabyła szturmam czatyry linii worahoŭ na szyryni 2600 metroŭ i na 800 metroŭ u hłyb. Uziaty ŭ pałon 21 afi-

cer i 837 saldatoŭ, zdabyty 20 kulemiotoŭ i 1 minamiot. U wieczary i słahońnia ranicaj worahi wiali daremna kontrataki, kab adabrać nazad utraczenyje pazycii. Na zachodnim bierazi Mozela niamieckije patruli dajszli da 3 linii worahoŭ i wiarnulisia s 44 pałonnymi francuzami.

Rabota laturoŭ z abiedźwiech staron była znacznaja. Worahi utracili 7 samalotoŭ.

### Uschodni teatr:

*Front Leopolda Bawarskaho*: Miž Bałtyckim morem i Dniestram pry śnieżnaj miacielicy bajewaja rabota była żywiejszaja tolki ŭ niekatorych punktach. Pry Bystrycy Sołotwinskaj adbita rasiejskaja ataka.

Na frontach erc-hercoga Jozefa, Makienzena i Makiedonskim — biez wydatnych prypadkoŭ.

### 17.II. Zachodni teatr.

*Front Ruprechta Bawarskaho*: Na fronci Artua i ŭ wakolicach Sommy artyleryjskaja bitwa dajszła znacznaj siły. Na poŭdni ad Miramon adbit silny anhlicki szturm, pryhatawany barabannym ahniom.

*Front niamieckaho Naślednika*: Na race En i ŭ Szampani,na poŭdni ad Ripon adbity nastupleńnia francuzoŭ. Na Sommie naszy latuny ŭzarwali ŭ worahoŭ niekolki składoŭ sa snaradami. Uzrywy i trasieńnia zlamli byli zaŭważeny ŭ S. Kanten.

### Uschodni teatr:

*Front Leopolda Bawarskaho:* Pry Illukszcie, ŭ wakolicach Łucka, pry Zborowie, na poŭdni ad Berežan i na Pałudziennym zachodzi ad Stanisławowa adbity rasiejskije patruli.

*Front erc-hercoga Jozefa:* Na wiarszynach na poŭnaczy ad Ojtosa ad ranicy uznialisia bitwy.

Na fronci Makienzena i na Makiedonskim fronci biez wydatnych prypadkoŭ.

### 18.II. Zahodni teatr.

*Front Ruprechta Bawarskaho:* Silnyje patruli worahoŭ paśla wostraj padhatoŭki ahniom prabawali ŭwarwacca ŭ naszy akopy na poŭnaczy ad Armantjer, na paŭnocznym zachodzi ad Lill, na poŭnaczy ad kanału La basse i pry Ramsar. Jany byli adbity czaściu sztykami, czaściu ahniom, dy pakinuli nam pałonnych. Paśla adbićcia 18 lutaho wieczeram szturmu worahoŭ na poŭdni ad Miramon, worahi ŭ naczy ŭzmacawali swoj ahoń artyleryi i atakawali naabapoł Ankr. U czasi trywaŭszych uwieś dzień bitw s pieramiennym szczaściem my ŭziali 130 pałonnych i 5 kulemiotoŭ, dy paś la pakinuli woraham naszy pazycii ŭ wyrwach. Na poŭdni ad Pis adbita wostraja ataka anhliczan. Usie pazycii ŭ naszych rukach. Pry Uaz patrul prywioŭ 14 pałonnych.

*Front niamieckaho Naślednika:* U Szampani worahi paddzierżywali wostry artyleryjski i minamiotny ahoń proci naszych nowych pazycij pry Ripon. Atak nie było.

U nacsy na 17 lutaho adzin z naszych latuczych karabloŭ skinuŭ mnoha bomb na miesto i port Bułoń.

### Uschodni teatr:

*Front Leopolda Bawarskaho*: Pry Ławkiesi, na pałudziennym zachodzi ad Dźwinska, naszy patruli ŭwarwalisia na rasiejskije linii i prywiali nazad kala 60 pałonnych.

*Front erc-hercoga Jozefa:* U harach na poŭnaczy ad daliny Ojtos rasiejcy pierestali szturmawać, kali pierszaja chwala szturmawaŭszych była atkinuta naszym ahniom.

*Front Makienzena*: Niczoha nowaho.

*Makiedonski front*: Na poŭnaczy ad woziera Dojran atkinuta atakawaŭszaja rota anhliczan.

## Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. 16.II. Uschodni teatr: (hl. niamieck. apaw.).

Pałudzienna Uschodni (ałbanski) teatr: Francuski polk z artyleryjej atakawaŭ stajaŭszych na zachodzi ad Korku aŭstryjackich jegroŭ i ałbanskich dabrawolcoŭ, katoryje, nie pryniaŭszy bitwy, adyjszlisia na swaje pazycii ŭ harach.

### Adstaŭka erc-hercoga Frydryka.

WIENA. B. hłaŭnakamandujuczyj aŭstryjackimi siłami feldmarszałak erchercog Frydryk atrymaŭ adstaŭku, jak namieśnik Impieratara, i naznaczen dzieła specyalnych zahadoŭ pry hłaŭnaj kwatery.

### Ciažkaja proba.

LONDON. Minister Henderson u swajej pramowi ŭ Manczestery ŭczora skazaŭ:

„My adczuwajem, szto nasz adważny narod i naszy sajuźniki pawinny buduć u najbliżejszych miesiacach wydzierżać ciažejszuju, czym kali, probu. Ja ausim zhadżajusia z hetaj dumkaj".

### Hreckaja trahedija.

BERN. «Corr. d. Sera» danosić: Hreckaje nasialeńnie dumaje, szto sajuźniki hroźbaj hoładu choczuć wyzwać rewoluciju proci karala. Ale ad błokady raście i ukrytaja nienawiść da staronnikoŭ Wenizelosa, katoryje najbolsz winawaty u błokadzie i gwałtach sajuźnikoŭ.

## Razryu miž Amerykaj i Niamieczczynaj.

ROTTERDAM. Amerykanski parlament pryniaŭ prajekt zakona, pawodłuh katoraho na flot asyhnujecca 200 milijonoŭ marak.

BERLIN. Niamiecki pasoł u Waszyngtonie, hr. Bernsdorff, skazaŭ žurnalistam, szto jon pierakonan ab niemahczymaści niamiecka-amerykanskaj wajny.

### Błokada Anhlii.

BERLIN. Impieratar wydaŭ prykaz dla flotu, ŭ jakim, pamiž inszym, haworycca:

„U stanoŭczaj bitwie, jakaja nas żdźe, moj flot pawinien użyć proci naszych worahoŭ, jak aružže, hoład, pretywajuczy ŭsielakimi sposabami ich marskije znosiny... Ja spadziajusia, szto padwodnyje łodki złamajuć wajaŭniczaje nastrajeńnie naszych worahoŭ".

BERLIN. Adna padwodnaja łodka, jakaja da 9 lutaho zatapiła 16.000 tonn, ad 9 da 14 zatapiła 5.000.

LONDON. Llojd danosić, szto ad 1 da 8 lutaho zatopleny 146 karabloŭ

BERLIN. U 24 hadziny adna z naszych padwodnych łodak zatapiła 4 parachody jomkaściu raram 51.800 tonn.

ALEKSANDRYJA. Zatopleny dwa anhlickije parachody s pszanicaj 11.000 i 10 000 tonn.

ROTTERDAM. Pawodłuh tutejszych wiedamaściej, u Anhlii płaciać užo usielakuju canu za masło.

BERLIN. Wiarnuŭszyjesia s padarožy padwodnyje łodki danosiać, szto ŭ Paŭnocznym mory jany nie baczyli nijakaho parachodnaho ruchu.

KOPENHAGA. „Politiken" pisze: „Zniszczoženyje da studnia 1917 hodu parachody mieli 4½ miljona tonn jomkaści,—znaczyć, dziesiatuju czaść jomkaści ŭsich parachodoŭ świetu."

BERN. Agienctwo «Nationale» danosić, szto amerykanski parachod „Lyman Law" zatoplen aŭstryjackaj padwodnaj łodkaj.

## Spis wajenna-pałonnych naszaho kraju.

### Z Wilni i Wilenskaj huberni.

### Hauptfestungslazarett Posen.

Szapiro Samuel, Daŭhinowo.
Kantorowicz Judel, Azarcy.

### Tabor dla wajenna-pałonnych Sprottau.

Błażewicz Jazep, Chmiziulka.
Karlo Władysłaŭ, Nowo-Wilejsk.
Kiapsnia Bronisłaŭ, Zaleśsie.
Pilkiewicz Walerjan, Dajgiczach.
Kozakiewicz Wincenty, Czurki.
Cwiklinski Juljan, Aszmiana.
Stefanowicz Aleksandar, Kawaleŭszczyna.
Smorhoń Fabijan, Swiliszki.
Słykowicz Wincenty, Tabaryszki.
Malec Anton, Nawasiołki.
Tarejlis Stanisłaŭ, Mieszkaliwa.
Lewicki Kazimir, Roskosz.
Sienica Wincenty, Krolki.
Gudejko Aŭhustyn, Staszkuniszki.
Niedźwiecki Adam, Syczymienta.
Mazukiewicz Adam, Stadołowy.
Michniajcz Michaił, Ledziszki.
Kulnis Jan, Rydzyny.
Kiwilisze Edward, Wiszyncy.
Sakałoŭski Aleksandar, Zaścienak Mahazyn.
Ramulewicz Tamasz, Połociszki.
Hajdonowicz Wincenty, Preny.
Wołodkiewicz Aleksandar, Stolhan.
Simaczko Tamasz, Małe-Sieranki.
Jankoŭski Franc, Pastawy.
Tubis Bronisłaŭ, Padlipiany.
Zytkiewicz Wincenty, Wilnia.
Archimowicz Anton, Psowino.
Wiśniak Jan, Gaŭli.
Hrablinski Jakaŭ, Żwiranki.
Szut Adam, Szuty.
Rychlicki Wincenty, Świdno.
Szyszko Stanisłaŭ, Kamionka.
Wiercewicz Bronisłaŭ, Kusie.
Kalbun Jazep, Bacławie.
Hodnicki Jan, Miecany.
Wiśnieŭski Stanisłaŭ, Szumiliszki.
Baniewicz Anton, Akolica Kulny.
Weszort Nikadem, Wiedwiczy.
Kucharski Piotr, Wyzutki.
Bahdziewicz Jazep, Kalniszki.

## ABWIESTKI.



Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar W. Łastoŭski.